

Sygn. akt III AUa 39/19

Prawomocnym postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2019 r. sprostowano oczywistą omyłkę pisarską wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie.

Kierownik sekretariatu III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Szczecinie mgr Bogusława Drzewucka

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2019 r. w Szczecinie

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przeliczenie emerytury

na skutek apelacji J. O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt VI U 879/18

1. oddala apelację,

2. przyznaje radcy prawnemu S. E. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Romana Mrotek	SSA Urszula Iwanowska	SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
-------------------	-----------------------	---

Sygn. akt III AUa 39/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2018 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił J. O. przeliczenia prawa do emerytury po przepracowaniu 30 miesięcy wskazując, że możliwość ustalenia wysokości emerytury na zasadach określonych w przepisie art. 53 ust. 4 w zw. z art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej, dotyczy wyłącznie sytuacji gdy jest nabywane kolejne świadczenie, a nie może stanowić podstawy do przeliczenia emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. O. podniósł, że nie zgadza się ze stwierdzeniem o braku podstaw do ponownego wystąpienia z wnioskiem o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem 30 miesięcznego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując na okoliczności wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 30 października 2018 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

J. O. urodził się w dniu (...) Na mocy decyzji z dnia 29 maja 2008 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury w wieku obniżonym na podstawie art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Decyzją z dnia 4 lipca 2012 r. na wniosek ubezpieczonego, po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, od dnia 1 czerwca 2012 r. Jednocześnie organ poinformował go o braku możliwości ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ wyjaśnił, iż ubezpieczony nie udowodnił po dniu przyznania wcześniejszej emerytury, wymaganego okresu ubezpieczenia.

Kolejnymi decyzjami organ rentowy doliczał do stażu pracy ubezpieczonego okres od 1 maja 2015 r. do 31 marca 2018 r.

W dniu 25 kwietnia 2018 r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o przeliczenie emerytury w części socjalnej po przepracowaniu 30 miesięcy.

Ubezpieczony w okresie od 1 maja 2015 r. do 30 czerwca 2018 r. pozostawał zatrudniony na podstawie umowy o zleceniu w ROD (...) w G.. Od wypłacanego ubezpieczonemu wynagrodzenia opłacane były składki ZUS.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie przepisów prawa niżej powołanych Sąd Okręgowy uzna, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że na skutek odwołania się ubezpieczonego od zaskarżonej decyzji istotnym w sprawie było ustalenie i rozstrzygnięcie czy zostały przez niego spełnione wszystkie przesłanki do przeliczenia jej emerytury w oparciu o art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna).

Sąd Okręgowy podniósł, że w okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym pozostawało, że ubezpieczonemu przysługiwało prawo do wcześniejszej emerytury w obniżonym wieku emerytalnym oraz, że na mocy decyzji z dnia 4 lipca 2012 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej. Stosownie do treści art. 53 ust. 3 tej ustawy emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Zgodnie zaś z ust. 4 przepisu tego nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu

uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Dalej sąd pierwszej instancji wskazał, że w myśl art. 21 ust. 1 pkt 1 podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

1) podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5.

Zgodnie z ust. 2 przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru:

1) emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury;

2) renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty albo do emerytury.

Następnie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w orzecznictwie przyjmuje się, iż „możliwość uwzględnienia nowej kwoty bazowej do tzw. „części socjalnej” świadczenia istnieje tylko wówczas gdy po nabyciu prawa do świadczenia zainteresowany podlega przez okres co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu. Zwrot „po nabyciu prawa do świadczenia” nie oznacza każdego dowolnie wybranego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, ale tylko okresu przypadającego pomiędzy nabyciem prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, a nabyciem prawa do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Przepis art. 53 ust. 4 cyt. ustawy nie stanowi bowiem samoistnej podstawy do obliczenia wysokości emerytury, ale jest związany z ustaleniem prawa do świadczenia. Tylko zatem przy ustalaniu prawa do emerytury (kolejnej) jest możliwe zastosowanie tego przepisu” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 marca 2013 r., III AUa 88/13.). Z kolei Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 19 listopada 2013 r., III AUa 203/13, wyjaśnił, że „niemożliwe jest natomiast skorzystanie z możliwości przeliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 w sytuacji pozostawania w ubezpieczeniu co najmniej 30 miesięcy, już po nabyciu prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego. Żadne bowiem z przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie przewidują takiej możliwości. Przepis zaś art. 53 ust. 3 i 4 ustawy został wprowadzony w celu wyraźnego unormowania kwestii kwoty bazowej osób pobierających tzw. wcześniejszą emeryturę, przechodzących następnie na emeryturę w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego i ma on „jednorazowe” zastosowanie.”. Sąd pierwszej instancji uznał, że taka sytuacja występowała zaś w niniejszej sprawie.

Nadto sąd meriti miał na uwadze, że Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27 listopada 2017 r., III AUa 207/17, wprost wskazał, że „Artykuł 53 u.e.r.f.u.s. ma zastosowanie wówczas, kiedy dana emerytura przyznawana jest pierwszy raz. Chodzi o to, że na podstawie samych przepisów art. 53 u.e.r.f.u.s. nie można przeliczyć emerytury już otrzymywanej. Zmianę wysokości świadczenia już otrzymywanego umożliwiają przepisy działu VIII rozdziału III ustawy emerytalnej.”

W okolicznościach niniejszej sprawy sąd pierwszej instancji podniósł, że ubezpieczony nabył prawo do kolejnej emerytury, tj. w wieku powszechnym na mocy decyzji z dnia 4 lipca 2012 r. Wówczas organ rentowy ustalił, iż ubezpieczony nie może skorzystać z prawa do obliczenia emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, bowiem nie posiada 30 miesięcznego okresu ubezpieczenia. Obecnie - w ocenie tego sądu - także nie jest możliwe zastosowanie przywołanego przepisu z przyczyn opisanych powyżej. Tym samym wobec braku przesłanek ku temu, aby ubezpieczonemu takie prawo przyznać, organ rentowy zasadnie odmówił mu prawa do przeliczenia świadczenia w oparciu o przywołany przepis.

W konsekwencji z uwagi na nie spełnianie przesłanek określonych w art. 53 ustawy emerytalnej, sąd pierwszej instancji na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w całości nie zgodził się J. O., który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych i uznanie, że apelujący nie ma prawa do obliczenia emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, bo nie posiada 30 miesięcznego okresu ubezpieczenia.

Podnosząc tak sformułowany zarzut apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przeliczenie jego emerytury

ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy.

Skarżący podniósł, że na emeryturze jest od dnia 8 maja 2008 r., i od dnia 1 maja 2015 r. podjął pracę. O przeliczenie emerytury wystąpił w związku z przepracowaniem 30 miesięcy.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

Ponowna analiza sprawy, w tym zarzutu apelacji prowadzi do wniosku, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy. Chociaż ubezpieczony podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych to z treści apelacji wynika, że kwestionuje on zastosowaną przez ten Sąd wykładnię art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Natomiast Sąd Apelacyjny prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne, ale także należyte umotywowaną ocenę prawną sporu przyjmuje za własne, w pełni dzieląc wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów w tej części uzasadnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720; z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11).

W niniejszej sprawie J. O. domaga się przeliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej podnosząc, że przepracował wymagany tym przepisem okres 30 miesięcy.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy znaczenie ma okoliczność, że J. O. prawo do emerytury wcześniej nabył 8 maja 2008 r., a następnie w dniu 1 czerwca 2012 r. nabył prawo do emerytury w wieku powszechnym. W okresie pomiędzy tymi świadczeniami skarżący nie podlegał ubezpieczeniom społecznym. Inaczej mówiąc między datą 8 maja 2008 r. a datą 1 czerwca 2012 r. nie przepracował żadnego okresu, a więc także co najmniej 30 miesięcy. Takim okresem ubezpieczenia J. O. legitymuje się po przyznaniu i pobieraniu emerytury w wieku powszechnym czyli po dniu 1 czerwca 2012 r.

W tej sytuacji ubezpieczony nie nabył prawa do przeliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że prawo do przeliczenia emerytury na podstawie wyżej wskazanego przepisu przysługuje tym ubezpieczonym, którzy legitymują się okresem 30 miesięcy podlegania ubezpieczeniom społecznym po przyznaniu jednej emerytury i przed przyznaniem kolejnej emerytury. W wyroku z dnia 27 maja 2014 r., I UK 413/13 (OSNP 2015/10/138), Sąd Najwyższy wskazał, że okres "podlegania co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym" (art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) liczy się od daty decyzji przyznającej prawo do uprzedniej emerytury do daty przyznania następnej emerytury. Każda kolejna emerytura może być obliczona z wykorzystaniem nowej kwoty bazowej w części socjalnej, jeśli do jej obliczenia ubezpieczony wskazuje podstawę wymiaru pierwszej emerytury, po której przyznaniu podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zaś w wyroku z dnia 2 czerwca 2017 r., II UK 259/16 (LEX nr 2329462) Sąd ten wskazał, że art. 53 ust. 3 i 4 oraz art. 21 ust. 1 pkt 1 u.e.r.f.u.s. nie znajdują zastosowania w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy. Organ rentowy stosuje art. 110 ust. 1 ustawy jeżeli we wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia wskazano

podstawę wymiaru składki przypadającą w całości lub w części po przyznaniu - ustaleniu - świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Sytuacja objęta art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej nie wystąpiła w rozpoznawanej sprawie J. O.. Ubezpieczony po przyznaniu emerytury w wieku powszechnym i podjęciu zatrudnienia od dnia 1 maja 2015 r. korzysta z przeliczenia świadczenia przewidzianego w art. 112 ustawy emerytalnej.

Uwzględniając powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w całości jako nieuzasadnioną.

Nadto Sąd Apelacyjny przyznał pełnomocnikowi ubezpieczonego od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 zł powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, działając na podstawie § 16 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 68) i mając na uwadze nakład pracy pełnomocnika i jego zaangażowanie w wyjaśnieniu sprawy.

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk